

Právo a moc

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

1. Právo a moc

Co je právo

Právo je systém všeobecně závazných pravidel chování (norem) vydaných státem ve zvláštní státem stanovené a uznané formě, jejichž dodržování je vynutitelné státní mocí.

Právo a moc

- státní moc - druh veřejné moc
- soukromá moc – moc nadřízených, rodičů, zaměstnavatelů, církevní, jiných náboženských institucí

Moc

= schopnost nutit jinému svoji vůli – existují prostředky, které mohou donutit moc respektovat (donucení)

Druhy moci:

- politická
- ekonomická
- duchovní

Politická moc

jemnější prostředky - blíží se ovlivňování

v demokratické společnosti – prostředky donucení omezeny, je spojována se státem

Bezmoc

= neschopnost ...

Vliv

= schopnost působit na ty, ovlivňovat ty, kteří mají moc, nemusí mít moc, nemá prostředky donucení, funguje vůči všem; lze realizovat pomocí vlastnictví, náboženského působení

V širším smyslu nelze moc a vliv odlišit – hlavně v ekonomickém donucení – ekonomická závislost, lidé jsou nuceni pracovat, aby se uživil – moc mají zaměstnavatelé.

V užším smyslu lze odlišit.

Autorita

= přirozený způsob ovlivňování osob

Vždy musí existovat v souladu jednota a zároveň dělba moci

- dříve se to týkalo hlavně státní moci
- dnes jde i o dělbu jiné moci – ekonomické, duchovní

V současném světě je aktuální narůstající význam nadstátních institucí a organizací, a to jak institucí veřejné povahy, tak i institucí vytvořených státy – OSN, EU, apod.

Nadstátní korporace – nemají moc, mají jen vliv

Média – „mediokracie“

Atributy státní moci

– suverenita = nezávislost na jiné moci uvnitř i vně státu – ve vztahu k jiným státům, založené na rovnosti států, nezávislosti

Vynucovat právo a tvořit právo je schopen stát. U mezinárodních organizací – stát se rozhodne, jak se zapojí, případně, zda je možnost zpětného chodu, vystoupení z organizace, zrušení členství.

Ten, kdo je zdrojem moci, je i jejím trvalým nositelem.

Vztah státu a práva

Dvojitý sepětí státu a práva:

Formální – právní normy jsou pouze takové, které jsou uznány státem

Materiální – stát je vynucuje

Existuje zde oboustranná vazba – stát nemůže existovat bez práva a právo nemůže existovat bez státu.

Koncepce právního státu

- právní stát existuje pouze tam, kde je moc omezena právem

Obsah

 1. Právo a moc

2